

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC NÔNG LÂM**

PHẠM HỮU TÂN

**ĐÁNH GIÁ THỰC TRẠNG RỪNG TRỒNG VÀ
HIỆU QUẢ MỘT SỐ LOÀI CÂY TRỒNG
CHÍNH TRÊN ĐỊA BÀN HUYỆN SƠN DƯƠNG
TỈNH TUYÊN QUANG**

LUẬN VĂN THẠC SĨ KHOA HỌC LÂM NGHIỆP

Thái Nguyên 2015

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC NÔNG LÂM**

PHẠM HỮU TÂN

**ĐÁNH GIÁ THỰC TRẠNG RỪNG TRỒNG VÀ
HIỆU QUẢ MỘT SỐ LOÀI CÂY TRỒNG
CHÍNH TRÊN ĐỊA BÀN HUYỆN SƠN DƯƠNG
TỈNH TUYÊN QUANG**

Chuyên ngành : Lâm học

Mã số ngành: 60620201

LUẬN VĂN THẠC SĨ KHOA HỌC LÂM NGHIỆP

Người hướng dẫn khoa học: PGS.TS. Trần Thị Thu Hà

Thái Nguyên, năm 2015

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan rằng, số liệu và kết quả nghiên cứu trong luận văn này là trung thực, đầy đủ, rõ nguồn gốc và chưa được sử dụng để bảo vệ một học vị nào. Các thông tin, tài liệu tham khảo sử dụng trong luận văn này đều đã được ghi rõ nguồn gốc. Mọi sự giúp đỡ cho việc thực hiện cho luận văn này đã được cảm ơn.

Tôi xin chịu trách nhiệm trước Hội đồng bảo vệ luận văn, trước phòng quản lý sau đại học và nhà trường về các thông tin, số liệu trong đề tài.

Thái Nguyên, ngày tháng năm 2015

Người viết cam đoan

LỜI CẢM ƠN

*Xuất phát từ nguyện vọng của bản thân và được sự nhất trí của Ban chủ nhiệm khoa Sau Đại học - trường Đại học Nông lâm Thái Nguyên tôi tiến hành nghiên cứu tại Huyện Sơn Dương – Tỉnh Tuyên Quang. Để thực hiện đề tài “**Đánh giá thực trạng rừng trồng và hiệu quả một số loài cây trồng chính trên địa bàn huyện Sơn Dương - tỉnh Tuyên Quang**”.*

*Sau thời gian làm việc nghiêm túc, đến nay bản luận văn của tôi đã hoàn thành. Nhân dịp này tôi xin bày tỏ lòng biết ơn sâu sắc tới Cô giáo hướng dẫn PGS.TS **Trần Thị Thu Hà** là người đã tận tâm hướng dẫn tôi trong suốt thời gian thực hiện đề tài.*

Tôi xin chân thành cảm ơn các thầy cô giáo phòng quản lý đào tạo Sau đại học, khoa Lâm nghiệp những người đã truyền thụ cho tôi những kiến thức và phương pháp nghiên cứu quý báu trong thời gian tôi theo học tại trường.

Và cuối cùng tôi xin chân thành cảm ơn sâu sắc nhất tới gia đình và bạn bè..những người luôn quan tâm chia sẻ và tạo mọi điều kiện giúp đỡ trong thời gian tôi học tập và nghiên cứu vừa qua.

Do lần đầu làm quen với nghiên cứu khoa học, nên bản luận văn không tránh được những thiếu sót. Vì vậy, tôi kính mong được sự đóng góp ý kiến quý báu của các thầy cô giáo và các bạn đồng nghiệp để bản luận văn của tôi thêm phong phú và hoàn thiện hơn.

Tôi xin trân trọng cảm ơn!

Thái Nguyên, tháng năm 2015

Tác giả luận văn

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN	i
LỜI CẢM ƠN	ii
MỤC LỤC	iii
DANH MỤC CÁC CHỮ VIẾT TẮT	iv
DANH MỤC BẢNG BIỂU	v
MỞ ĐẦU	1
1. Tính cấp thiết của đề tài	1
2. Mục tiêu nghiên cứu	2
3. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu	2
4. Ý nghĩa của đề tài	3
Chương 1 TỔNG QUAN TÀI LIỆU	4
1.4.1. Điều kiện tự nhiên.....	17
1.4.2. Điều kiện kinh tế - xã hội.....	18
Chương 2 NỘI DUNG VÀ PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU	21
Chương 3 KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU VÀ THẢO LUẬN	26
3.1. kết quả thực trạng rừng trồng của một số loài cây trồng rừng chủ yếu tại huyện Sơn Dương.	26
3.1.1. kết quả diện tích đất lâm nghiệp huyện Sơn Dương	26
3.1.2. Loài cây trồng chính ở huyện Sơn Dương	29
3.1.3. Tình hình sinh trưởng và phát triển của một số loài cây trồng chính.....	29
TÀI LIỆU THAM KHẢO	55
I. Tài liệu tiếng Việt.....	55
II. Tiếng Anh.....	57

DANH MỤC CÁC CHỮ VIẾT TẮT

$D_{1.3}$: Đường kính ngang ngực
$D_{1.3tb}$: Đường kính ngang ngực trung bình
D_t	: Đường kính tán
$D_{t_{tb}}$: Đường kính tán trung bình
H_{vn}	: Chiều cao vút ngọn
$H_{vn_{tb}}$: Chiều cao vút ngọn trung bình
Ni	: Tần số thực nghiệm
NXB	: Nhà xuất bản
OTC	: Ô tiêu chuẩn
TB	: Trung bình

DANH MỤC BẢNG BIỂU

Bảng 3.1. Diện tích đất rừng huyện Sơn Dương chia theo các xã.....	26
Bảng 3.2. Thống kê kết quả trồng rừng huyện Sơn Dương giai đoạn 2011-2014.	28
Bảng 3.3: Tổng hợp diện tích rừng trồng hiện có trên địa bàn huyện Sơn Dương – tỉnh Tuyên Quang	29
Bảng 3.3.a. Đặc điểm sinh trưởng rừng trồng Keo và Bạch đàn tại khu vực nghiên cứu.....	29
Bảng 3.4. Kết quả tính toán tăng trưởng và trữ lượng lâm phần	30
Bảng 3.5. Thống kê thu nhập và chi phí mô hình Keo lai trồng ở Sơn Dương	32
Bảng 3.6. Kết quả tính toán các chỉ tiêu hiệu quả kinh tế mô hình rừng trồng Keo lai	33
Bảng 3.7. Thống kê thu nhập và chi phí mô hình Keo tai tượng trồng ở Sơn Dương.....	34
Bảng 3.8. Kết quả tính toán các chỉ tiêu hiệu quả kinh tế mô hình rừng trồng Keo tai tượng	35
Bảng 3.9. Tổng hợp các chỉ tiêu hiệu quả kinh tế của các mô hình rừng trồng sản xuất.....	35
Bảng 3.10. Công lao động tạo ra từ các mô hình rừng trồng sản xuất.....	37
Bảng 3.11: Ảnh hưởng của mật độ của lâm phần đến sinh trưởng Keo.....	38
Bảng 3.12: Kết quả phân tích đất dưới tán rừng Keo	40
Bảng 3.13. Tóm tắt các biện pháp kỹ thuật áp dụng xây dựng các mô hình rừng trồng sản xuất.....	41

MỞ ĐẦU

1. Tính cấp thiết của đề tài

Rừng là một tài nguyên thiên nhiên vô cùng quý giá có khả năng tự tái tạo khi được khai thác, lợi dụng đúng mức. Tuy nhiên, do áp lực dân số và nhu cầu lâm sản ngày càng tăng con người đã khai thác rừng ồ ạt, vượt quá khả năng tự điều khiển của rừng nên cân bằng trong hệ sinh thái bị phá vỡ, làm ảnh hưởng nghiêm trọng đến môi trường sống.

Việt Nam là một trong những nước nằm trong tình trạng trên, đặc biệt sau ngày thống nhất đất nước. Do nhu cầu lâm sản cho tái thiết và phát triển kinh tế - xã hội tăng đã dẫn đến tài nguyên rừng bị tàn phá nặng nề. Từ năm 1945 đến năm 1995, diện tích rừng bị mất gần 6 triệu ha, đồng thời trữ lượng cũng bị suy giảm nghiêm trọng khả năng bảo vệ môi trường diễn ra thường xuyên với mức độ ngày càng lớn.

Theo chiến lược phát triển Lâm nghiệp của chính phủ đến năm 2020 diện tích rừng trồng cho sản xuất của Việt Nam tăng từ 2.65 triệu ha năm 2010 lên 4.15 triệu ha năm 2020. Để đạt được mục tiêu đó cần nghiên cứu nhằm giải quyết vấn đề: làm thế nào để phát triển kinh tế - xã hội nhưng không làm suy thoái môi trường sống? Trong sản xuất lâm nghiệp, vấn đề trên được giải quyết bằng các mô hình sản xuất hợp lý, điều đó có nghĩa là hiệu quả kinh tế và sinh thái có tầm quan trọng như nhau trong kinh doanh rừng.

Về kinh tế - xã hội, mô hình sản xuất lâm nghiệp phải đem lại thu nhập về lâm sản cao và ổn định, giải quyết việc làm cho nhân dân địa phương, đầu tư hợp lý và được người dân chấp nhận. Đồng thời, mô hình cũng có khả năng bảo vệ nguồn nước, duy trì độ phì của đất, bảo vệ đa dạng sinh học.

Son Dương là huyện phía Nam của tỉnh Tuyên Quang, với tổng diện tích đất Lâm nghiệp lớn 45.211,36 ha chiếm 57,38 % tổng diện tích đất tự nhiên của toàn huyện. Vị trí địa lý và điều kiện tự nhiên tương đối thuận lợi cho việc phát triển Nông Lâm Nghiệp. Vì thế hằng năm diện tích rừng trồng tập trung không ngừng tăng lên, nâng độ che phủ của rừng từ 49 % năm 2010 lên 53 % năm 2013. Với tiềm năng và lợi thế là rừng trồng đặc biệt là các rừng Keo và Bạch đàn đã góp phần thu

hút các doanh nghiệp trực tiếp đầu tư xây dựng các nhà máy chế biến Lâm sản trên địa bàn. Điển hình là nhà máy giấy An Hòa hằng năm tiêu thụ nguồn gỗ chế biến bột giấy và giấy rất lớn trên 650.000 tấn/năm, từ đó đã tạo nên thị trường hết sức hấp dẫn, thu hút các đơn vị, cá nhân và doanh nghiệp trong và ngoài tỉnh tham gia đầu tư trồng rừng.

Thực hiện chủ trương lớn của Chính phủ và định hướng quy hoạch phát triển kinh tế của tỉnh Tuyên Quang, huyện Sơn Dương xác định kinh tế Lâm nghiệp là ngành kinh tế mũi nhọn và then chốt, vì thế việc tái cơ cấu sản xuất và kinh doanh nhằm nâng cao năng suất và chất lượng rừng trồng là việc làm có ý nghĩa chiến lược quan trọng trong giai đoạn tới.

Với mục tiêu đó, để có cơ sở khoa học và có tính thực tế cao góp phần khắc phục một số những tồn tại, thực hiện tốt Đề án tái cơ cấu Ngành lâm nghiệp nói chung và định hướng phát triển kinh tế từ rừng của tỉnh Tuyên Quang, huyện Sơn Dương nói riêng tôi tiến hành thực hiện đề tài: *“Đánh giá thực trạng rừng trồng và hiệu quả một số loài cây trồng chính trên địa bàn huyện Sơn Dương - tỉnh Tuyên Quang”*.

2. Mục tiêu nghiên cứu

- Đánh giá thực trạng rừng trồng và hiệu quả các mô hình rừng trồng tại huyện Sơn Dương - tỉnh Tuyên Quang.
- Đề xuất được các giải pháp nhằm nâng cao hiệu quả của rừng trồng tại huyện Sơn Dương - tỉnh Tuyên Quang.

3. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu

- Đối tượng nghiên cứu: Một số số loài cây trồng chính trên địa bàn huyện Sơn Dương. Huyện Sơn Dương có 2 mô hình phổ biến và đang có xu hướng phát triển mạnh trong những năm tới đó là:

- + Mô hình rừng trồng rừng Keo lai tuổi 6
- + Mô hình rừng trồng Keo tai tượng tuổi 8
- Giới hạn nghiên cứu:
- + Địa điểm: Huyện Sơn Dương – tỉnh Tuyên Quang

+ Nội dung: Đánh giá thực trạng rừng trồng và hiệu quả của một số loài cây trồng chính trên địa bàn huyện Sơn Dương - tỉnh Tuyên Quang.

4. Ý nghĩa của đề tài

- Trong học tập và nghiên cứu khoa học: Qua việc nghiên cứu và thực hiện đề tài này sẽ giúp tôi làm quen được với việc nghiên cứu khoa học, bên cạnh đó còn giúp tôi củng cố được lượng kiến thức chuyên môn đã học, có thêm cơ hội kiểm chứng những lý thuyết đã học trong nhà trường đúng theo phương châm học đi đôi với hành. Qua quá trình học tập nghiên cứu đề tài, tôi đã tích lũy thêm được nhiều kiến thức và kinh nghiệm thực tế về các biện pháp kỹ thuật lâm sinh. Đây sẽ là những kiến thức rất cần thiết cho quá trình nghiên cứu, học tập và làm việc của tôi sau này.
- Trong thực tiễn sản xuất: Từ kết quả nghiên cứu đánh giá được hiệu quả cũng như những bất cập, tồn tại của các mô hình rừng trồng từ đó đề xuất được các giải pháp nhằm nâng cao hiệu quả của rừng trồng tại huyện Sơn Dương - tỉnh Tuyên Quang.